

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: **11 NOV 2013**
Vår ref.: NVE 200700913-24 ksk/auko
Arkiv: 312 /035.AZ
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Auen Korbøl

Oversendelse av klage på NVEs vedtak - Osane kraftverk i Suldal kommune

Ved NVEs vedtak av 7.3.2013 fikk Småkraft AS tillatelse til å bygge Osane kraftverk. Kraftverket skal bygges med vannvei i tunnel, med inntak på kote 702 og kraftstasjon ved Sandsavatnet på kote 607. Estimert årlig produksjon blir på ca. 9,8 GWh. NVE har mottatt tre klager på vedtaket. Klagen er kommet fra Suldal kommune, Stavanger Turistforening og Naturvernforbundet i Rogaland. Vi kan ikke se at det i klagen har kommet frem nye momenter av vesentlig betydning for vårt vedtak som skulle gi grunnlag for å endre dette. NVE opprettholder vedtaket og oversender saken til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse.

Klage

NVEs vedtak av 7.3.2013 hadde klagefrist 28.3.2013. Klagen fra Suldal kommune er sendt inn innenfor fristen, mens klagen fra Turistforeningen og Naturvernforbundet kom inn 2. april. Klagefristen for vedtaket var satt midt i påskeferien, og NVE mener at en klage som har kommet inn første arbeidsdag over påske må kunne godkjennes. NVE mener det er klaget i rett tid, jf. forvaltningsloven § 29. NVE tar med dette klagen til behandling.

Klagene

Vi har mottatt en klage fra **Suldal kommune – bygdeutvikling**, det fremgår ikke av klagen om saken er politisk behandlet. Fra klagen siterer vi følgende:

”...

Me viser til dykkar brev av 07.03.2013 der det vert orientert om vedtak om konsesjon for Osane kraftverk i Steinstølåna, Suldal kommune.

Suldal kommune vil med dette påklaga vedtaket.

Suldal kommune har tidlegare frårådt utbygging av dette vassdraget. Planane den gong var noko annleis, men kommunen er framleis av det syn at utbygginga vil vera eit vesentleg inngrep i eit viktig natur- og friluftsområde.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Området ved Sandsavatnet er sterkt prega av kraftutbygging. Ein viktig innfallsport til dei store urørde områda i Dyrhaio går frå parkeringsplass ved Osane ved Sandsavatnet, langs Steinstølåna til Steinstøl og vidare inn i heia. Stavanger Turistforening har merka rute her, og Suldal kommune har tilrettelagt med informasjonstavler om naturtilhøva i området. Området ved Steinstølen inngår i eit regionalt viktig friluftsområde. Steinstølåna er eit viktig landskapselement/opplevingsfaktor i denne samanhengen

I "Heiplanen", regional plan for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei som venteleg vil bli vedteken med det første, inngår dette området i "Hensynssone Nasjonalt Villreinområde", den sterkaste vernesona.

Inngrepet vil vidare redusera INON-området med inngrepsfri natur nordaust for Sandsavatnet.

Området er hekkeplass for hubro, men også jaktfalk, storlom og smålom har tilhald i området. I tillegg til det biologiske mangfaldet er området av pedagogisk verdi innan geologi og geomorfologi.

Utbyggingsplanane er i strid med kommunen sine retningslinjer for småkraftutbygging ved at inngrepa skjer dels over skoggrensa. Suldal kommune har ei positiv haldning til småkraftutbygging og er den kommunen i Rogaland med flest slike anlegg. I dette tilfellet meiner me likevel at det samla sett er så mykje som talar i mot utbygging at me ikkje kan akseptera at det blir gitt konsesjon til tiltaket. Dykkar vedtak vert difor påklagd."

Fra klagen til **Stavanger Turistforening** siterer vi følgende:

"...

STF har i brev datert 27/3-2006 begrunnet hvorfor foreningen ikke ønsker en vannkraftutbygging i Steinstølåna.

Planene fra den gangen er noe justert ved at NVE nå har stilt krav om at vannet ledes i tunnel og ved et større krav til minstevannsføring enn i den opprinnelige søknaden.

Etter STF's oppfatning vil utbyggingen fremdeles være et stort og uakseptabelt inngrep i forhold til natur- og friluftsjnteressene i området mellom Sandsa og Stranddalen. Vassdraget inngår i et inngrepsfritt naturområde som er omkranset av heiområder som er betydelig berørt av vannkraftutbygging.

De justerte planene endrer ikke STF's standpunkt i denne saken:

- Inngrepet er betydelig, og er tenkt plassert midt i det som er en av innfallsportene til STF's storstilte satsing i Suldalsheiene. Turstien fra Osane til Sandsa er merket langs vassdraget.
- I to gjeldende fylkesdelplaner ("FINK" og "Fylkesdelplan for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane") er gjenværende areal i disse deler av Ryfylkeheiene besluttet vernet av våre politikere.
- Inngrepet fører til at ytterligere 1.7 km² av det som karakterisert som "Inngrepsfrie Naturområder" går tapt i den del av Ryfylkeheiene der en finner noen av de største kraftutbyggingsprosjektene i Norge. Urørte naturområder i denne delen av Rogaland er mangelvare, og tåler ikke noen form for inngrep."

Fra klagen til **Naturvernforbundet i Rogaland** siterer vi følgende:

”...

Under konsesjonshandsaminga er tidligare planar endra. Vatnet skal no forast i tunnel (ikkje i nedgrovne røyr) og minstevassføringa er auka. Til tross for planendringar meiner Naturvernforbundet at dei miljømessige konsekvensane vil vere for store. Naturvernforbundet påklagar difor vedtaket.

Naturvernforbundet er og kjende med at Suldal kommune påklagar vedtaket. Me stør opp om kommunen sin grunngjeving for denne. Me visar elles til vårt høyringsbrev i saka, datert 31.03.2006.

Me vil i tillegg minna om at det i Suldal kommune er bygd 37 små kraftverk etter 1995. Og frå før er kommunen blant dei største kraftkommunane i landet. Restområda blir desto meir verdt.”

Småkraft AS har kommentert klagen i e-post datert 15. april 2013:

”...

Viser til mail vedlagt klage fra Suldal kommune, Stavanger turistforening og Naturvernforbundet i Rogaland.

Felles for klagen er kommentarer rundt synlighet av inngrep og redusert vannmengde i elven i forhold til friluftsliv og miljø. Småkraft AS kan ikke se at det fremkommer nye momenter som ikke NVE har kommentert i sitt vedtak. Det er i vedtaket gitt strenge krav til gjennomføring (boret sjakt) og slipp av minstevannføring.

Småkraft AS viser til våre kommentarer tidligere i saken.”

NVEs merknader til klagen

NVE registrerer at Suldal kommune, Stavanger Turistforening og Naturvernforbundet i Rogaland er uenig i NVEs avgjørelse i denne saken. De viser alle til sine tidligere uttalelser og understreker med klagen hva de mener er viktige forhold å ta hensyn til i det omsøkte området. Forholdet til friluftsliv, fylkesdelplaner og naturmiljø trekkes frem. Søker påpeker på sin side at det ikke fremkommer nye momenter i klagen som ikke er kommentert tidligere i NVEs vedtak.

NVE vil presisere at det er lagt stor vekt på å diskutere prosjektets virkninger, både for landskap, friluftsliv og biologisk mangfold, i KSK-notat nr. 20/2013. Vi vektla at en utbygging av Osane kraftverk, med vannvei i tunnel, vil medføre relativt små negative konsekvenser for både landskap og naturopplevelser. Det er satt krav om slipp av en høyere minstevannføring enn omsøkt, og det er vurdert at byggeperioden må begrenses av hensyn til mulig hekkende hubro i nærheten av prosjektområdet. NVE har også foretatt en vurdering av den samlede belastningen en utbygging av Osane ville kunne påført naturmangfoldet, landskapet og utøvelsen av friluftsliv i området.

Villrein

Forholdet til villrein og ”Heiplanen” som Suldal kommune bemerker i sin klage må omtales nærmere. Vi har ikke omtalt forholdet til villrein spesielt i KSK-notat. nr. 20/2013 da dette ikke ble vurdert å være avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Kunnskap om reinens bruk av området ble nevnt av kommunen også i den første høringsrunden (2006). ”Heiplanen” var ikke endelig vedtatt når kommunen sendte inn sin klage, men ble vedtatt av Miljøverndepartementet i vedtak datert 17. juni 2013.

Ifølge Heiplanen og de kartene som følger denne så vil Osane kraftverk ligge i "Hensynssone Nasjonalt Villreinområde". Dette er den sterkeste vernesonen og villreinenes interesser skal tillegges stor vekt i all arealforvaltning og saksbehandling ifølge plandokumentet. Når det gjelder kraftutbygging står det i planen at: *"Nye eller utvidelse av eksisterende kraftanlegg eller kraftlinjer bør unngås. Unntak kan gjøres for tiltak som ikke innebærer vesentlig negativ betydning for villreinen. Disse vurderingene forutsettes avklart gjennom konsekvensutredninger etter relevant lovverk."*

I forbindelse med våre vurderinger opp mot planen som foreligger tok vi kontakt med Villreinnemnda for Setesdalområdet i e-post 21.8.2013, for å få en vurdering av villreinens bruk av det aktuelle området da dette er mangelfullt belyst i søknaden. Villreinnemnda svarte i e-post datert 29.8.2013. Villreinen benytter det aktuelle området primært til vinterbeite samt sommerbeite for bukker. Det er også en trekkvei mellom Botnavannet og Svinstølvannet/Kviavannet. Nemnda påpeker at det kun har vært sporadisk bruk av området i de seneste årene, men at dette kan endre seg over tid og at det må vurderes i et langsiktig perspektiv. Med bakgrunn i dette støtter de Suldal kommune sin uttalelse i saken.

NVE mener at forholdet til villrein og den nye Heiplanen er et moment som vil kunne ha betydning for konsesjonsspørsmålet. Det er ikke utført en konsekvensutredning av tiltakets betydning for villreinen som ev. vil kunne benytte seg av området, men villreinnemnda påpeker en potensiell konflikt dersom elva bygges ut som planlagt. NVE ser at prosjektet, særlig i anleggsfasen, kan virke forstyrrende for villreinens bruk av området, og at kraftverket vil føre til noe økt ferdsel i området også under driftfasen. Samtidig blir området kun sporadisk brukt av rein i dag, og det er et mye brukt turområde. Det planlagte inntaket vil bli et punktingrep, og bli liggende i elva mellom Botnavatnet og Grunnavannet. Vi er av den oppfatning at inngrepets omfang er av en begrenset størrelse slik at dette ikke vil være avgjørende for reinens trekk i området. Når det gjelder sommerbeite vil anleggsfasen være avgjørende. En anleggsfase vil vare i et begrenset tidsrom og det kan settes krav til når arbeidet skal utføres. NVE mener at tiltaket ikke vil medføre en varig forstyrrelse for reinen som ev. beiter der.

Vi tar til etterretning at prosjektet vil ligge i "Hensynssone Nasjonalt Villreinområde", men har ikke lagt avgjørende vekt på dette dersom tiltaket realiseres etter de omsøkte planene, og det tas tilstrekkelig hensyn i en anleggsfase. Dersom OED velger å opprettholde NVEs vedtak vil det være viktig å pålegge søker å avstå fra anleggsvirksomhet tilknyttet inntaket i vinterperioden pga reinens bruk av området. Dette bør inngå i konsesjonens merknader til vilkår, post 4. Eksakte rammer for tid avklares ved detaljplangodkjenning og med innspill fra Villreinnemnda. Vi viser også til unntaksbestemmelsen i planen, og mener at tiltaket ikke kan sies å være av "vesentlig negativ betydning for villrein" slik det er planlagt utført.

I NVE sin vurdering ble fordelene knyttet til utbygging funnet større enn de ulempene en utbygging ville medføre for allmenne og private interesser. Vi mener at de forhold som er omtalt i klagen er grundig vurdert og diskutert i KSK-notat nr. 20/2013 og i forbindelse med denne oversendelsen, og vi ser ingen grunn til å foreta en ny vurdering i forbindelse med klagen.

NVEs konklusjon

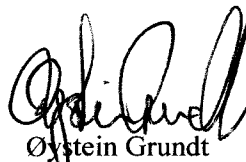
Forholdet til villrein, og Heiplanen spesielt, er et nytt moment som har fremkommet i forbindelse med klagebehandlingen av Osane kraftverk. Heiplanen ble vedtatt etter at konsesjonen forelå og vi har innhentet en kommentar fra Villreinnemnda for å belyse hvordan kraftverksplanene vil kunne påvirke villreinens bruk av området. OEDs retningslinjer for små kraftverk nevner ikke forholdet til villrein som eget punkt, og føringene i slike saker er dermed noe uklare. NVE er av den oppfatning at dersom OED ønsker å tillegge forholdet til villrein en annen vekt i denne saken, vil NVE måtte ta det til etterretning i andre tilsvarende saker i fremtiden. NVE kan ikke se at klagen har brakt frem nye vesentlige momenter ut over dette. Følgelig mener vi at det ikke er grunnlag for å endre vårt vedtak. NVE opprettholder

derfor vedtaket av 7.3.2013. Vi oversender med dette saken til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Vedlegg: Alle sakens dokumenter

Kopi uten vedlegg: Småkraft AS, Postboks 7050, 5020 BERGEN
Suldal kommune, Eidsvegen 7, 4230 SAND
Turistforeningen i Stavanger, Postboks 239, 4001 STAVANGER
Naturvernforbundet i Rogaland, Postboks 441 Sentrum, 4002 STAVANGER
Villreinnemnda for Setesdalsområdet, Åseral servicekontor, Gardsvegen 68, 4540
ÅSERAL